

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه دکترای تخصصی در رشته اطفال

عنوان:

مقایسه سطح سرمی منیزیم توتال و روی قبل و بعد از فوتوتراپی در
نوزادان دچار زردی

نگارش:

دکتر ابراهیم رمضان نژاد

استاد راهنما:

دکتر مهرداد میرزا رحیمی

اساتید مشاور:

دکتر افشان شرقی

دکتر ابوالفضل بضاعت پور

اسفند ماه ۱۳۹۸

شماره پایان نامه ۰۱۶۱

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب دکتر ابراهیم رمضان نژاد دانشجوی مقطع تخصص رشته اطفال دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که :

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر مهرداد میرزراحیمی بوده و بوسیله **خودم** انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلا برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها وموسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.
- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.
- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله **اصال و صحت** نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر مهرداد میرزراحیمی استاد/اساتید راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد/ اساتید راهنما

امضا و تاریخ

تقدیم به پدر و مادرم :

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت پربرار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم، چرا که این دو وجود، پس از پروردگار، مایه هستی ام بوده اند دستم را گرفتند و راه رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند. آموزگارانی که برایم زندگی، بودن و انسان بودن را معنا کردند.....

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و سلام و دورد بر محمد و خاندان پاک او. بدون شک جایگاه و منزلت معلم، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمات بی شائبه ی او، با زبان قاصر و دست ناتوان ، چیزی بنگاریم. بر حسب وظیفه و از باب:

" من لم یشکر المنعم من المخلوقین لم یشکر الله عزّ و
جلّ"

از استاد ارجمند ، دکتر مهرداد میرزا رحیمی ، که زحمت راهنمایی این رساله را متقبل شدند و از اساتید فرزانه و دلسوز؛ دکتر افشان شرقی و دکتر ابوالفضل بضاعت پور به خاطر کمک های ارزشمندشان در تکمیل این رساله ؛ کمال تشکر و قدردانی را دارم باشد که این خردترین، بخشی از زحمات آنان را سپاس گه بد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
	فصل اول: مقدمه
۴	۱-۱ مقدمه
۶	۱-۲ بیان مسئله
۱۰	۱-۳ تعریف واژه‌های کلیدی:
۱۱	۱-۴ اهداف
۱۲	۱-۵ فرضیات و سوالات تحقیق
	فصل دوم: بررسی متون
۱۴	۲-۱ مبانی نظری
۱۴	۲-۱-۱ زردی نوزادان
۱۷	۲-۱-۲ بالا رفتن بیلی‌روبین غیر کونژوگه
۱۹	۲-۱-۳ بالا رفتن بیلی‌روبین کونژوگه
۲۰	۲-۱-۴ زردی طول کشیده
۲۱	۲-۱-۵ زردی فیزیولوژیک
۲۱	۲-۱-۶ زردی پاتولوژیک
۲۲	۲-۱-۷ همه گیری شناسی
۲۳	۲-۱-۸ پاتوفیزیولوژی زردی فیزیولوژیک

۲۶..... ۲-۱-۹ تشخیص

۲۷..... ۲-۱-۱۱ فوتوتراپی نوزادان

۲۹..... ۲-۱-۱۲ تعویض خون

۳۲..... ۲-۲- مطالعات مشابه

فصل سوم: مواد و روش کار

۳۸..... ۳-۱ نوع مطالعه

۳۸..... ۳-۲ جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه

۳۹..... ۳-۳ روش گردآوری اطلاعات

۴۰..... ۳-۴ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری

۴۰..... ۳-۵ معیار ورود

۴۱..... ۳-۶ معیار خروج

۴۱..... ۳-۷ محدودیت مطالعه

۴۲..... ۳-۸ متغیر های مطالعه

فصل چهارم: نتایج

۴۵..... ۴-۱- جنسیت بیماران

۴۵..... ۴-۲- سن بیماران

۴۶..... ۴-۳- سن بارداری مادران

۴۷..... ۴-۴- وزن

۴۷..... ۴-۵- میلی روبین توتال

۴۸.....	۶-۴-روی
۴۹.....	۷-۴-منیزیم
۵۰.....	۸-۴-بررسی ارتباط میزان منیزیم و روی با جنسیت بیماران
۵۲.....	۹-۴-بررسی ارتباط میزان بیلی روبین، سن، سن بارداری و وزن نوزادان با سطح سرمی روی و منیزیم
فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری	
۵۶.....	۱-۵- بحث
۶۱.....	۲-۵- محدودیت های مطالعه:
۶۲.....	۳-۵- نتیجه گیری:
۶۳.....	۴-۵- پیشنهادات
۶۴.....	منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۲-۱: بیماری‌هایی که بیلی‌روبین غیر کونژوگه در نوزادان را بالا می‌برند	۱۸
جدول ۲-۲: علل افزایش بیلی‌روبین کونژوگه در نوزادان	۲۰
جدول ۳-۱: متغیرهای مطالعه	۴۳
جدول ۴-۱: سن بارداری مادران	۴۷
جدول ۴-۲: وزن بیماران	۴۷
جدول ۴-۳: سطح سرمی روی (میلی گرم در دسی لیتر) در بیماران مورد مطالعه	۴۹
جدول ۴-۴: سطح سرمی منیزیم (میلی گرم در دسی لیتر) در بیماران مورد مطالعه	۵۰
جدول ۴-۵: ارتباط میزان بیلی‌روبین با جنسیت بیماران	۵۱
جدول ۴-۶: ارتباط میزان بیلی‌روبین، سن، سن بارداری و وزن نوزادان با سطح سرمی روی و منیزیم	۵۳

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۲۶.....	شکل ۱-۲: نحوه گسترش زردی از سر به پایین (سفالو کودال).....
۲۷.....	شکل ۲-۲: تقسیم بندی علل ایکنر نوزادی.....
۳۰.....	شکل ۳-۲: راهنمای درمان فتوتراپی در نوزادان بستری با سن ۳۵ هفته یا بیشتر (۱).....
۳۰.....	شکل ۴-۲: خطوط راهنمای تعویض خون در نوزادان بستری با سن ۳۵ هفته یا بیشتر (۱).....

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۴۵.....	نمودار ۱-۴ : فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک جنسیت.....
۴۶.....	نمودار ۲-۴ : فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک بازه سنی.....
۴۸.....	نمودار ۳-۴ : فراوانی بیلی روبین توتال بیماران برحسب شدت بیلی روبینمی.....
۵۲.....	نمودار ۴-۴: نمودار میانگین سطح سرمی روی قبل و بعد از مطالعه در بیماران دختر و پسر.....
۵۲.....	نمودار ۵-۴: نمودار میانگین سطح سرمی منیزیم قبل و بعد از مطالعه در بیماران دختر و پسر.....

فهرست اختصارات

Zn: Zinc

Mg: Magnesium

مقایسه سطح سرمی منیزیم توتال و روی قبل و بعد از فوتوتراپی در نوزادان دچار زردی

چکیده

زمینه: زردی نوزادان یکی از مشکلات شایع در نوزادان است که به علت افزایش بیلی روبین غیرکونژوگه بوده و می تواند منجر به عوارض جانبی عصبی جدی مانند کرنیکتروسس گردد. هدف: هدف از این مطالعه مقایسه سطح سرمی منیزیم توتال و روی قبل و بعد از فوتوتراپی در نوزادان دچار زردی بود.

مواد و روش: این مطالعه بصورت نیمه تجربی و آینده نگر در بیمارستان بوعلی اردبیل طی سال ۱۳۹۸ انجام گردید. ۱۰۳ نوزاد ایکتریک که تغذیه انحصاری با شیر مادر و زردی غیر همولیتیک داشتند وارد مطالعه شدند. سطح روی و منیزیم سرم قبل و بعد از فوتوتراپی اندازه گیری شد.

نتایج: از ۱۰۳ بیمار مبتلا به بیماری زردی ، ۵۴/۴٪ دختر و ۴۵/۶٪ نوزاد پسر بودند. میانگین سن حاملگی مادران آنها $38/17 \pm 1/39$ هفته و میانگین وزن هنگام تولد $3/15 \pm 0/46$ کیلوگرم بود. اختلاف معنی داری بین سطح منیزیم سرم قبل از (۲/۳۶ میلی گرم در دسی لیتر) و بعد از فوتوتراپی (۲/۱۸ میلی گرم در دسی لیتر) وجود داشت. همچنین اختلاف معنی داری بین سطح سرمی روی قبل (۱۰۵/۶۳ میلی گرم در دسی لیتر) و بعد از فوتوتراپی (۹۴/۵۶ میلی گرم در دسی لیتر) وجود داشت.

نتیجه گیری: فوتوتراپی باعث کاهش کل منیزیم و روی می شود.

واژه‌های کلیدی: هایپر بیلی روبینمی ، منیزیم ، روی ، فوتوتراپی.